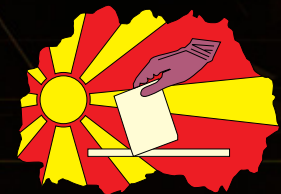

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ПРИРАЧНИК

ЗА НАЧИНОТ НА КОРИСТЕЊЕ
НА УРЕДОТ ЗА БИОМЕТРИСКА
ИДЕНТИФИКАЦИЈА
НА ГЛАСАЧИТЕ (УБИГ)

2021 година

Овој производ е изработен во рамките на проектот „Поддршка на изборни реформи“ на Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ), имплементиран од ИФЕС и НМСМ. Искажаните ставови, мислења и содржини во овој производ не ги отсликуваат оние на донаторот, проектот или имплементаторите.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ПРИРАЧНИК

ЗА НАЧИНОТ НА КОРИСТЕЊЕ
НА УРЕДОТ ЗА БИОМЕТРИСКА
ИДЕНТИФИКАЦИЈА
НА ГЛАСАЧИТЕ (УБИГ)

2021 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД	3
ЛИЦЕ КОЕ УПРАВУВА СО УРЕДОТ	4
ПРОВЕРКА НА ФУНКЦИОНАЛНОСТА НА УБИГ	5
ГЛАСАЊЕ СО ПРИМЕНА НА УБИГ	7
ПОСТАПКА ВО СЛУЧАЈ УБИГ ДА Е НЕИСПРАВЕН И НЕУПОТРЕБЛИВ.....	12
ЗАВРШУВАЊЕ НА ГЛАСАЊЕТО	13

ВОВЕД

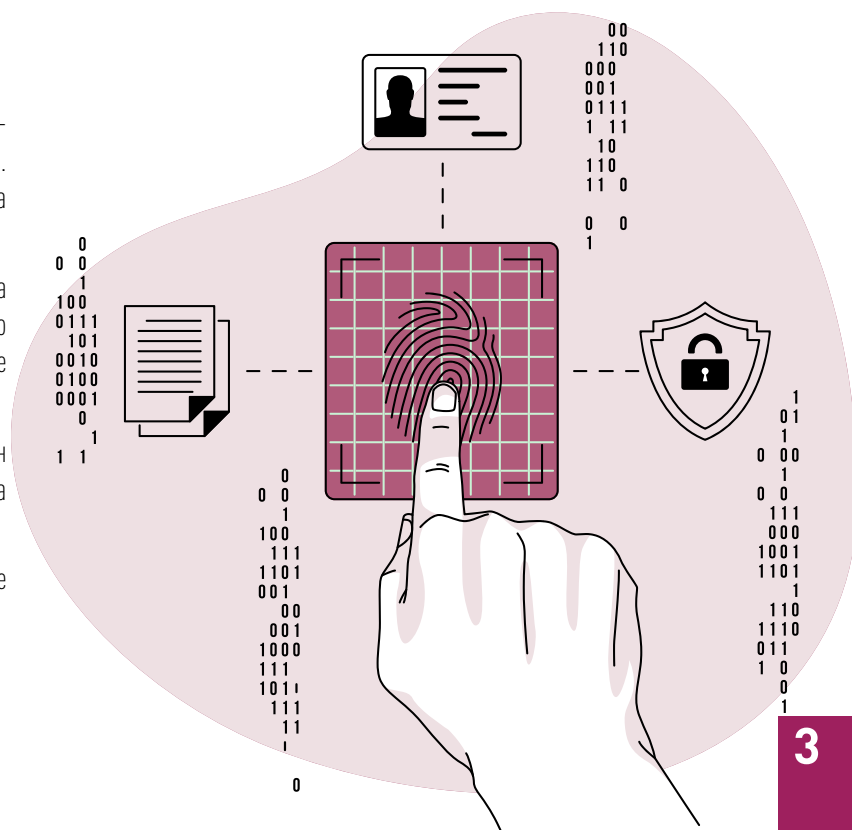

На Локалните избори 2021 година за прв пат се воведува уредот за биометриска идентификација на гласачите (УБИГ) во постапката за гласање. Тој треба да го унапреди процесот преку дигитализација и автоматизирање на дел од постапката.

Вие сте првите избирачки одбори кои ја имаат привилегијата и одговорноста да управуваат со уредите за биометриска идентификација на гласачите, и со тоа да станете дел од унапредувањето на постапката за гласање и изборите во целост.

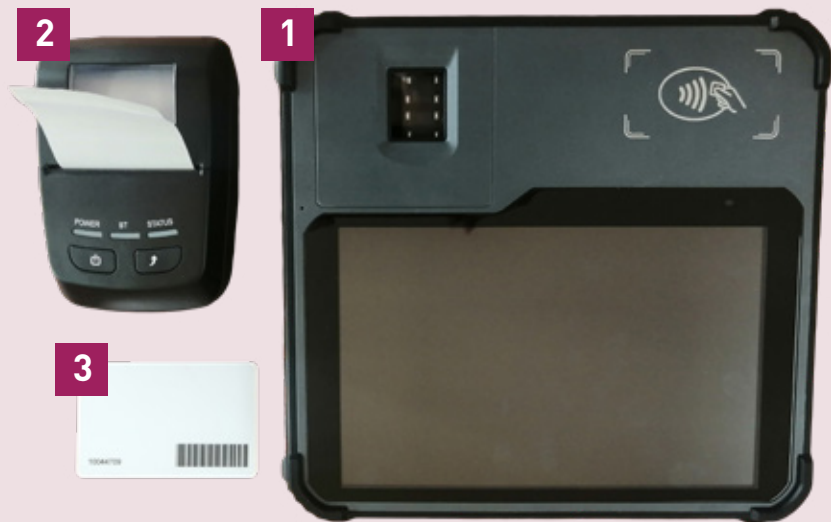
Врз основа на член 31 став 2 точка 2, член 108, член 108-а став 11 и член 108-б од Изборниот законик, Државната изборна комисија донесе Упатство за начинот на утврдување на идентитетот на гласачот.

Овој Прирачник е изготвен врз основа на тоа Упатство, а со цел да ви помогне при управување со УБИГ и спроведувањето на гласањето на 17 октомври.

ЛИЦЕ КОЕ УПРАВУВА СО УРЕДОТ

1. Уред за биометриска идентификација на гласачите (УБИГ SVT 5008 со MRZ читач)
2. Термален принтер со хартиена ролна
3. Посебна картичка за активирање на уредот

КОЈ УПРАВУВА СО УРЕДОТ?

Со уредот за биометриска идентификација на гласачот управува единствено претседателот или заменик претседателот на Избирачкиот одбор (ИО) кои имаат посебни картички кои се дел од доверливиот избран материјал и се чуваат во избирачкото место.

ШТО ВО СЛУЧАЈ НА ОТСУСТВО НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ И ЗАМЕНИК ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ИО?

Во случај на отсуство на претседателот и заменик претседателот на Избирачкиот одбор со уредот управува лице од Избирачкиот одбор избран од редот на администрацијата, определен со мнозинство гласови на присутните членови на Избирачкиот одбор.

КАДЕ СЕ ЗАБЕЛЕЖУВА ОВОЈ СЛУЧАЈ?

Овој случај задолжително се забележува во Дневникот за евиденција на настани, и тоа:

- ✓ се внесуваат податоци за лицето определено со мнозинство гласови,
- ✓ податоци за временскиот период во кој истото управувало со УБИГ и
- ✓ податоци за имателот на картичката.

4

Прирачник за начинот на користење на уредот за биометриска идентификација на гласачите (УБИГ)

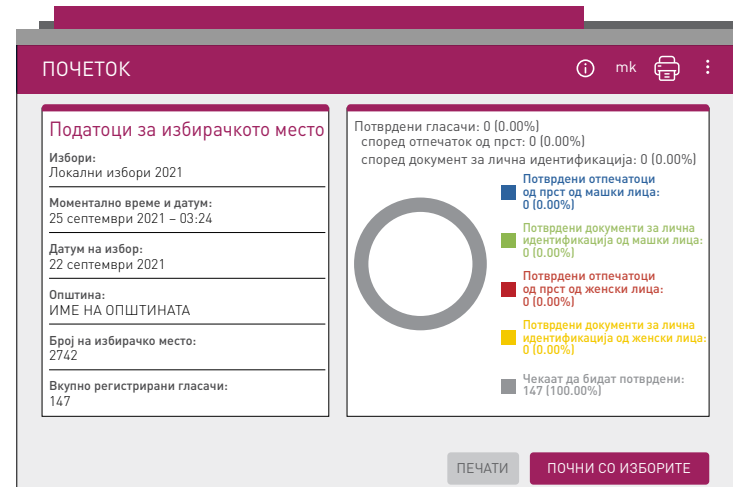
ПРОВЕРКА НА ФУНКЦИОНАЛНОСТА НА УБИГ

КОГА СЕ ВРШИ ПРОВЕРКА НА ФУНКЦИОНАЛНОСТА НА УБИГ?

При отварањето на гласачкото место, покрај стандардната проверка на прос-торијата и целокупниот доверлив и недоверлив изборен материјал се врши и проверка на функционалноста на УБИГ.

КАКО СЕ ВРШИ ПРОВЕРКАТА НА ФУНКЦИОНАЛНОСТА НА УБИГ?

Проверката на функционалноста на УБИГ се врши на начин што истиот се вклучува, се најавува лицето кое управува со УБИГ, се избира јазик за работа на УБИГ и се печати извештај со моменталната состојба на податоците во УБИГ.

КОИ ИНФОРМАЦИИ ТРЕБА ДА ГИ ПРИКАЖЕ УБИГ НА ЕКРАНТОТ?

УБИГ на екранот ги прикажува следните информации:

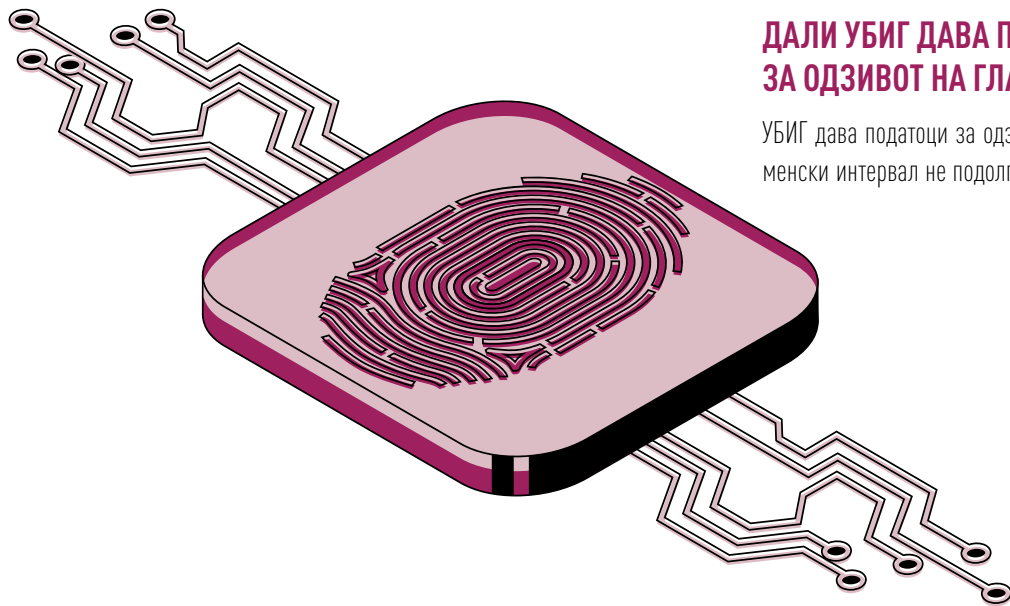
- Избори (наслов) и датум на избори
- Моментално време
- Општина

- Број на избирачко место
- Вкупно регистрирани гласачи
- Вкупно гласачи кои гласале (потврда дека е нула како што е евидентирано на уредот)
- Вкупно гласачи кои гласале и успешно се потврдени со отпечаток на прст (потврда дека е нула како што е евидентирано на уредот)
- Распределба по пол на гласачите кои гласале (т.е. нула мажи и нула жени).

ШТО СО ТИЕ ИНФОРМАЦИИ?

УБИГ за овие информации печати посебен извештај.

ШТО ТРЕБА ИО ДА СТОРИ СО ТОЈ ИЗВЕШТАЈ?

Податоците од печатениот извештај задолжително се внесуваат во Записникот (образец бр.15) за утврдената состојба на просторијата за гласање, изборниот материјал и гласачките кутии од Избирачкиот одбор за гласачко место, а печатениот извештај се приложува во дневникот за евиденција на настани.

ДАЛИ УБИГ ДАВА ПОДАТОЦИ ЗА ОДЗИВОТ НА ГЛАСАЧИТЕ?

УБИГ дава податоци за одзивот на гласачите за време на гласањето, во временски интервал не подолг од два часа.

ГЛАСАЊЕ СО ПРИМЕНА НА УБИГ

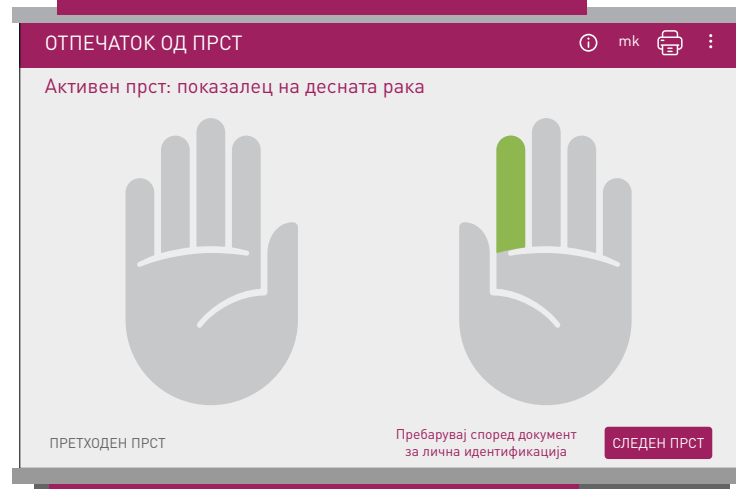
КОГА СЕ АКТИВИРА УБИГ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ГЛАСАЧИТЕ?

УБИГ се активира за идентификација на гласачите со започнување на гласањето во избирачкото место.

КАКО ТРЕБА ДА ТЕЧЕ ПОСТАПКАТА ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ГЛАСАЧОТ?

1. Личниот идентитет избирачот го докажува со важечка лична карта или важечка патна исправа, односно лична карта или патна исправа чија важност истекла во периодот од денот на распишување до денот на одржување на изборите, и отпечаток од прсти. За важечка се смета и патната исправа чиј рок на важност истекол по 31 јули 2020 година.
2. Гласачот влегува во избирачкото место и покажува соодветен документ на членот на Избирачкиот одбор што ракува со УБИГ, а гласач кој нема личен документ или нема соодветен личен документ, нема да му биде дозволено да се идентификува со отпечаток од прст на УБИГ и нема да му се дозволи да гласа.
3. Член на Избирачкиот одбор ја споредува фотографијата од личната карта или пасошот со лицето на гласачот, а доколку утврди дека не е истото лице не му дозволува да се идентификува со отпечаток од прст на УБИГ и нема да му се дозволи да гласа.

4. Избирачкиот одбор го потврдува идентитетот и врши проверка дали гласачот нема претходно гласано преку податоците од личната карта или пасошот и со отчитување на отпечатоци од прсти кој треба да се совпаѓа со отпечатокот од прст на гласачот во електронскиот избирачки список за соодветното избирачко место во техничката опрема.
5. Избирачкиот одбор го потврдува идентитетот и врши проверка дали гласачот нема претходно гласано на начин што од гласачот се зема отпечаток од показалецот од десната рака .

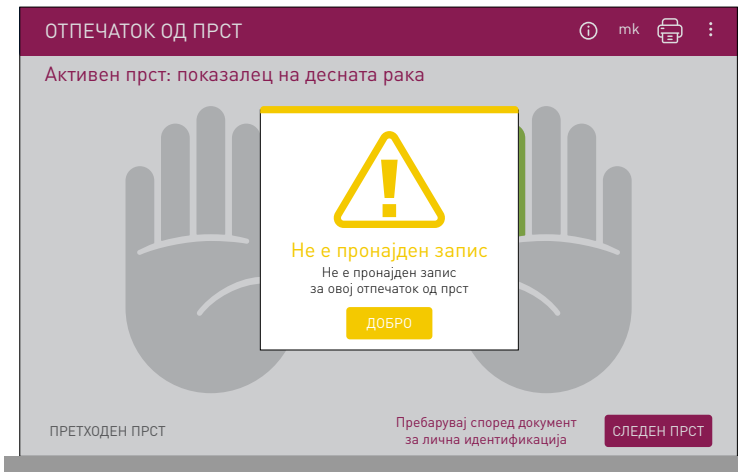
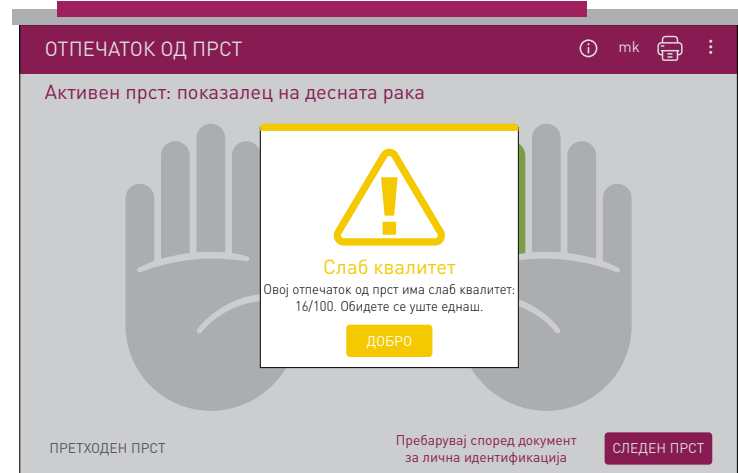
6. Доколку гласачот нема десен показалец се зема отпечаток од показалецот од левата рака.
7. Доколку на гласачот му недостигаат овие два прста се зема отпечаток од наредниот прст од десната рака и истото се евидентира во дневникот за евиденција на настани.
8. Доколку гласачот нема две раце Избирачкиот одбор ја констатира состојбата со евидентирање во дневникот за евиденција на настани и гласачот се внесува во техничката опрема со пребарување преку неговиот единствен матичен број (ЕМБГ).

КАКО ТЕЧЕ ИДЕНТИФИКАЦИЈАТА НА ГЛАСАЧОТ СО УБИГ?

УБИГ го чита отпечатокот од прстот и се обидува да најде совпаѓање со отпечатоците од прсти коишто се во електронскиот избирачки список за сите гласачи запишани на тоа избирачко место, додека не се најде совпаѓање.

Доколку софтверот укаже дека квалитетот на отпечатокот е лош или слаб, софтверот на УБИГ тоа го третира како погрешно скенирање на отпечатокот и бара повторување на процесот на скенирање на истиот прст.

Доколку не се најде совпаѓање на гласачот треба да му се скенира левиот показалец и процесот се повторува. Ако гласачот нема лев показалец, дава отпечаток од прст по соодветен редослед и тоа Избирачкиот одбор го евидентира во дневникот за евиденција на настани.

КОГА ИДЕНТИФИКАЦИЈАТА СЕ СМЕТА ЗА УРЕДНА?

Кога избирачкиот одбор ќе констатира дека избирачот кој е запишан во избирачкиот список го докажал својот идентитет и утврдил дека избирачот нема претходно гласано и отпечатокот од прст се совпаѓа со отпечатокот во електронскиот избирачки список, на мониторот на уредот ќе се појават податоците од избирачкиот список на тој избирач.

Ако гласачот претходно не гласал, информациите се прикажани со зелено.

Член на Избирачкиот одбор ја потврдува идентификацијата и гласачот е одбележан во системот дека гласал.

The image displays two screenshots of a voting system interface. Both screens have a dark purple header with the word 'РЕЗУЛТАТ' on the left and navigation icons (info, language 'mk', printer, and menu) on the right. The left screenshot shows a woman's profile picture on the left and a list of personal data on the right: Презиме: СТОЈАНОВСКА, Име: АНА, Пол: Женски, Датум на раѓање: -, Место: СКОПЈЕ - КАРПОШ, Улица: ПАРИСКА. At the bottom, it says 'Точки на совпаѓање: 0.00' and has two buttons: 'ОТКАЖИ' and 'ПОТВРДИ'. The right screenshot shows the same profile picture and data, but with a green dialog box overlaid. The dialog box has a green question mark icon and the text 'Навистина ќе потврдиме? Дали сакате да го потврдите ова лице?'. It has two buttons: 'ОТКАЖИ' and 'ПРОДОЛЖИ'. At the bottom, it also says 'Точки на совпаѓање: 0.00' and has two buttons: 'ОТКАЖИ' and 'ПОТВРДИ'.

ШТО ДОКОЛКУ УБИГ НЕ МОЖЕ ДА НАЈДЕ СОВПАЃАЊЕ НА ОТПЕЧАТОКОТ ОД ПРСТИ?

Доколку УБИГ не може да најде совпаѓање на отпечатокот од прсти со отпечатокот од прсти на гласачот во електронскиот избирачки список, УБИГ сигнализира со жолта боја.

ИО прави два обиди за да најде совпаѓање отпечатокот со помош на УБИГ. Доколку и двата се неуспешни, гласачот го брише прстот со суво марамче и се прават уште два обиди.

Доколку и тие се неуспешни, Избирачкиот одбор пристапува кон утврдување на личниот идентитет на гласачот преку важечкиот документ за идентификација и проверува дали гласачот е запишан и дали е потпишан во печатениот избирачки список.

Избирачкиот одбор доколку утврди дека гласачот го има во печатениот извод од избирачкиот список и нема претходно гласано, гласачот се внесува во УБИГ преку отчитување на личниот документ на МРЗ (MRZ) скенерот или преку внесување на единствениот матичен број (ЕМБГ).

Доколку му се потврди идентитетот преку оваа постапка, гласачот става отпечаток од прст на УБИГ и Избирачкиот одбор ја констатира состојбата со евидентирање во дневникот за евиденција на настани.

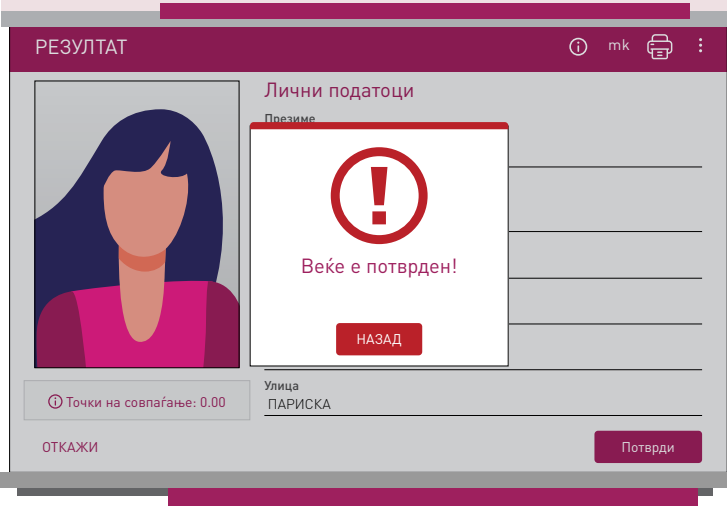

Отвор за вметнување/вчитување документ за лична идентификација

ШТО АКО ГЛАСАЧОТ БИЛ ОБЕЛЕЖАН ВО СИСТЕМОТ ДЕКА ГЛАСАЛ?

Ако гласачот веќе бил обележан во системот дека гласал, системот ги прикажува информациите со црвено и сигнализира со аларм и на истиот нема да му биде дозволено да гласа.

КАКО ТЕЧЕ ПОСТАПКАТА ПО УТВРДУВАЊЕТО НА ИДЕНТИТЕТОТ НА ГЛАСАЧОТ?

По потврдувањето на идентитетот на избирачот Избирачкиот одбор го заокружува неговиот реден број во изводот од избирачкиот список и избирачот го става својот потпис, а ако е неписмен става отпечаток од десниот показалец.

Ако избирачот е неписмен и нема десен показалец, се зема отпечаток од показалецот од левата рака, а доколку нема ни лев показалец не се става отпечаток, а истото се евидентира во дневникот за евиденција на настани.

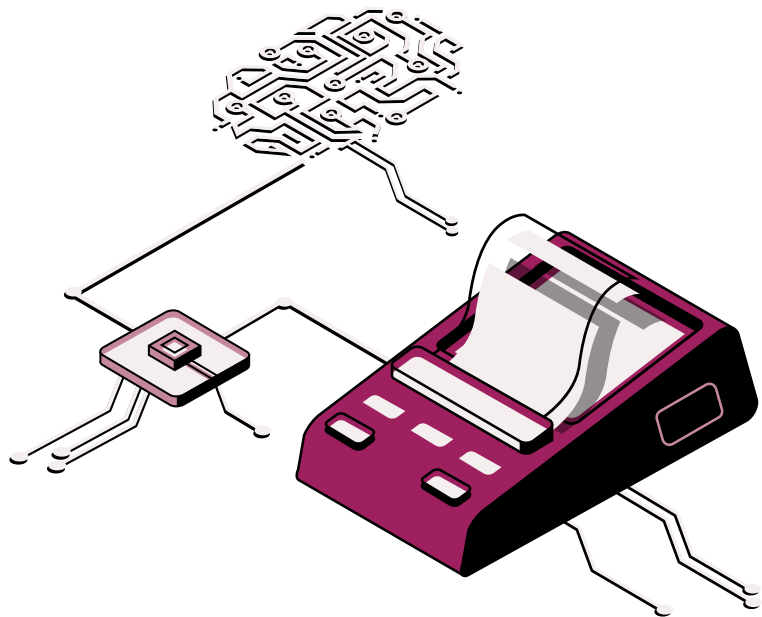
По идентификацијата и потпишување во избирачкиот список избирачот добива гласачки ливчиња.

ПОСТАПКА ВО СЛУЧАЈ УБИГ ДА Е НЕИСПРАВЕН И НЕУПОТРЕБЛИВ

КАКО ПОСТАПУВА ИО ВО СЛУЧАЈ УБИГ ДА Е ТЕХНИЧКИ НЕИСПРАВЕН И НЕУПОТРЕБЛИВ?

Во случај УБИГ да е технички неисправен и неупотреблив, Избирачкиот одбор веднаш телефонски ја известува Општинската изборна комисија со цел Општинската изборна комисија да изврши замена на УБИГ.

КАКО ПОСТАПУВА ОИК ПО ИЗВЕСТУВАЊЕТО ОД ИО?

Општинската изборна комисија веднаш испраќа техничко лице овластено од Државната изборна комисија на избирачкото место кое носи нов - резервен УБИГ и на лице место ја утврдува состојбата, при што ако утврди дека УБИГ е технички неисправен и неупотреблив, телефонски ја известува Општинската изборна комисија и го инсталира новиот резервен УБИГ и истовремено ги префрла сите податоци на новиот УБИГ.

За транспортот и примопредавањето на уредите Општинската изборна комисија задолжително ја известува полицијата.

ШТО ДОКОЛКУ УБИГ Е НЕУПОТРЕБЛИВ И НЕ МОЖЕ ДА СЕ ЗАМЕНИ?

Во случај УБИГ да е неупотреблив и да не може да се замени Општинската изборна комисија врз основа на потврда од техничко стручно лице ангажирано од Државната изборна комисија, веднаш електронски поднесува писмено барање до Државната изборна комисија која одлучува дали постапката за гласање ќе продолжи согласно со членот 108 од Изборниот законик.

ЗАВРШУВАЊЕ НА ГЛАСАЊЕТО

КАКО ПОСТАПУВА ИО ПО ЗАВРШУВАЊЕ НА ГЛАСАЊЕТО?

По завршување на гласањето на гласачкото место (откако гласал и последниот гласач), претседателот или заменик претседателот на ИО го деактивира УБИГ за натамошна идентификација на гласачи, после што нема да може повторно да се активира.

КОИ ПОДАТОЦИ ТРЕБА ДА ГИ ПРИКАЖЕ УБИГ?

УБИГ треба автоматски да прикаже на екран во којшто се содржани следните информации:

- ✓ Избори (наслов) и датум на избори
- ✓ Моментално време
- ✓ Општина
- ✓ Број на избирачко место
- ✓ Вкупно регистрирани гласачи
- ✓ Вкупно гласачи кои гласале и биле верификувани со отпечаток од прст (изразено во број и процент од вкупниот број на запишани гласачи за тоа избирачко место)

← ЗАТВОРИ ГИ ИЗБОРИТЕ

mk

Податоци за избирачкото место	
Избори:	Локални избори 2021
Моментално време и датум:	25 септември 2021 – 03:24
Датум на избор:	22 септември 2021
Општина:	ИМЕ НА ОПШТИНАТА
Број на избирачко место:	2742
Вкупно регистрирани гласачи:	147

Потврдени гласачи: 0 (0.00%) според отпечаток од прст: 0 (0.00%) според документ за лична идентификација: 0 (0.00%)	
Потврдени отпечатоци од прст од машки лица: 0 (0.00%)	■
Потврдени документи за лична идентификација од машки лица: 0 (0.00%)	■
Потврдени отпечатоци од прст од женски лица: 0 (0.00%)	■
Потврдени документи за лична идентификација од женски лица: 0 (0.00%)	■
Чекаат да бидат потврдени: 147 (100.00%)	■

ПЕЧАТИ Затвори

- ✓ Вкупно гласачи кои не можеле да бидат идентификувани од УБИГ преку отпечаток од прст, а се идентификувани во УБИГ преку скенирање на личниот документ со МРЗ скенерот или со рачен внес на ЕМБГ на гласачот и чиј што отпечаток од прст бил колектиран со УБИГ (изразено во број и процент од вкупниот број на запишани гласачи за тоа избирачко место)
- ✓ Број на машки и женски лица кои гласале (изразено како број и процент од сите гласачи кои гласале за тоа избирачко место)

ШТО ТРЕБА ИО ДА СТОРИ СО ТИЕ ПОДАТОЦИ?

За состојбата уредот печати писмен извештај кој ќе биде составен дел на дневникот за евиденција на настани.

Податоците од печатениот извештај задолжително се внесуваат во Записникот (образец бр.16), а печатениот извештај се приложува во дневникот за евиденција на настани.

